

CHARLES DE GAULLE PALEIS PARLAMENTA

MARŠ. TITAS IR BREŽNEVAS SKELBIA "HARMONINGĄ" POLITIKĄ PRIEŠ JAV

Jugoslavija, kad ir ne satelitas, eina su Maskva BELGRADAS, Jugoslavija. — Po dešimties dienų SSSR prezidento Leonido Brežnevo (aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininko) vizito Jugoslavijoje jis kartu su maršalu Titu išleido oficialių komunikatų apie šių dviejų komunistų šalių pažiūrą šaltojo karo klausimais. Visais esminiais užsienio politikos klausimais Jugoslavija pasirodė niekuo nesiskirianti nuo Kremliaus galvojimo.

Visų pirma buvo pasisakyta bendrais žodžiais apie taikingą koegzistenciją, tarptautinių problemų sprendimą derybomis. Po to pereita prie konkrečių šaltojo karo problemų, Kubos, Berlyno, Vokietijos, nuatomintų zonų, komunistinės Kinijos priėmimo į Jungtines Tautas.

Visą laiką prieš Ameriką

Amerika, sukūsiusi į Jugoslaviją per pastaruosius 12 metų daugiau kaip \$2 bil., gali pasigirti, jog ji tuo būdu padėjo Titui išsilaikyti nepriklausomam nuo Maskvos. Pamoka iš šių bilijonų buvo tokia: Titas, kad ir nepriklausomas komunistas, pasisakė už Kremliaus užsienio politiką, nukreiptą prieš Ameriką ir visą Vakarų pasaulį.

Kubos klausimu Titas sutiko su Brežnevu, kad Amerika turi normalizuoti santykius su Fidel Castro valdžia. Penktadienį tuo reikalu kalbėjo Jungtinės Tautosose Ganos užsienio reikalų ministras. Ketvirtadienį panašiai išsireiškė Meksikos mieste prezidentas Mateos Lopez. Meksika, Brazilija, vadinamieji vakarinio pusrutulio sąjungininkai, prašo Ameriką palikti Kubą ramybės ir pasitenkinti budėjimu, kad iš jos nebūtų gaubiami ginklai Lotynų Amerikos šalių komunistams bei kitokio plauko revoliucioninkams.

Kaip geri komunistai, Titas su Brežnevu, tą patį dalyką nupasakoję šiuo klausimu, užgaulėsiais žodžiais. "Ištempti santykiai tarp Kubos ir JAV dar pablogėjo dėl tam tikrų agresingų imperialistinių sluoksnių Amerikoje pareiškimų".

Berlynas— "okupacijos liekana"

Apie Vakarų Berlyną nušnekėta įprastiniais Kremliaus propagandistų žodžiais, kad atėjęs laikas likviduoti II pasaulinio karo okupacijos liekanas (Vakarų šalių karines įgulas) ir normalizuoti Vakarų Berlyno padėtį.

Sprendžiant Vokietijos problemą, taikos sutarties sudarymą, esą reikalinga laikytis tikrovės, kad pasauly egzistuoja dvi Vokietijos, konstatavo Titas su savo svečiu Brežnevu.

Komunistinei Kinijai labai nepatiko Brežnevo vizitas pas "revizionistą" Tita. Bet šiedu vyrai buvo tokie kilūs, kad vieno balsu pareikalavo priimti komunistinę Kiniją į Jungtines Tautas, žinoma ne tiek dėl Peipingo valdžios patenkinimo, kiek dėl Amerikos ir jos sąjungininkų pakiršinimo.

Einant prie nusiginklavimo, jie du parė sukurta Vid. Europoje, Balkanuose, Afrikoje nuatomintoms zonoms, apie kurias Kremlius jau kalba eilę metų savo satelito Lenkijos užsienio reikalų ministro Rapackio lūpomis.

Užgaulioja Nato šalis

Brežnevas šį kartą vienas, be Tito, savo ambasados balijų iškoneveikė Nato strategus kaip "nuodingus vorus, verpiančius savo tamsius tinklus prieš taiką" ir ypač užpuolė JAV "už paramą Vokietijos militaristams". Nato šalių ambasadoriai nėjo į rautą nei į aerodromą išlydėti SSSR prezidentą.

IŠ VISO PASAULIO

Atsiliepa Schira iš Šveicarijos

ZENEVA. — Nors Amerikos astronautas Schira rašo savo pavarde su dviem r, Loco kaimelio Šveicarijoje Schirai laiko jį savo gimine, pasakojo su pasiūlymu Amerikos korespondentui Giovanni Schira, multi-šes tarnautojas. Prieš kurį laiką Šveicarijos Schirai rašė laišką ir gavė atsakymą su fotografija iš komd. Walter Schirra. Jo protėviai atvyko į Ameriką apie 1860 metus.

Nužudė Amerikos sargybinį

SEOUL, P. Korėja. — Amerikos kareivis, stovįs naktį sargyboje 12 mylių nuo sienos su Šiaurės Korėja, buvo užpultas iš užpakalio, 4 kartus peršautas ir 8 kartus perdurtas. Kai atbėgo kitas Amerikos kareivis, užpuolikas buvo dingęs tamsioj.

Pabėgo 4 vokiečiai

BERLYNAS. — Keturi 16-mečiai jaunuoliai iš Rytų Berlyno laimingai pasiekė mūrį ir spygliuotų vielų sieną šiaurinėje dalyje, esant tamsiai naktiai. Vieną iš jų pačiupo tamsoj komunistų sargybinis. Bet ir šis bėglys, pasimūšęs su juo, paspruko tamsoj į vakarinę pusę.

Saudymai Lietuvoj nesibaigia

LONDONAS. — Reuters perdavė Tasso žinią apie Lietuvos aukštojo teismo nutarimą suaukštinti 8 žmones. Jie priklauso vokiečių okupacijos laikais nacių baudžiamajai komandai, kuri nužūdziusi Lietuvoj tūkstančius žmonių 1941—1945 metų laikotarpiu.

Partizanai Pietų Vietname

SAIGONAS, P. Vietnamas. — Komunistų partizanai apšaudė Amerikos helikopterį, jam nusileidus slėny iškrauti maistą kareiviams, saugantiems ryžių derliaus emėjus nuo teroristų. Vienas iš dviejų lakūnų buvo sužeistas. Jie du tačiau suspėjo laikui paskirti ir grįžti į saugią bazę Da Nang.

Prez. Kekkonen—Nikitos svečias

MASKVA. — Suomijos prezidentas Dr. Urho Kekkonen ir žmona atvyko dviejų savičių atostogų prie Juodosios jūros kaip Nikitos Chruščevo svečiai. Kiek pabuvę Maskvoj, jie išvyko į Sočio vasarvietą.

Kai astronautas Schirra nusileido iš erdvių į vandenį, netoliase jau buvo lėktuvneiš Kearsarge, o viršuje skraidė helikopteris.

KUBA NESUDARO PAVOJAUS AMERIKOS ŽEMYNO TAIKAI, SAKO LOPEZ MATEOS

Lotynų Amerikos valstybės nėra įpareigosios ginti Monroe doktriną, paaiškino Meksikos prezidentas

MEKSIKOS MIESTAS. — Draugiškos Meksikos respublikos prezidento Adolfo Lopez Mateos pareiškimas spaudos konferencijoje ketvirtadienį apie Kubą daug kuo skyrėsi nuo Washingtono įrodinėjimo, kad Fidel Castro valdžia, duodama leidimą Sovietams pavesti salą karine baze, sudaro pavojų visų pirma kaimyninėms Lotynų Amerikos valstybėms.

Jo argumentai tačiau buvo panašūs į Washingtono vyriausybės aiškinimą, kad dabartinis Sovietų stiprinimasis Kubos valstybėje yra defenzyvinio pobūdžio, atseit, nesudaro pavojaus Amerikos žemyno taikai.

Prez. Lopez gana palankiai išsireiškė apie Castro revoliuciją, pasakydamas, kad žmonės leidžia sugriauti esamą tvarką tik tada, kai jie yra ja nepatenkinami.

Į klausimą apie Lotynų Amerikos valstybių kolektyvinę akciją prieš komunistų propagandą, varomą iš Kubos, Meksikos prezidentas atšakė, kad šį klausimą turi spręsti kiekviena valstybė atskirai, laikantis savo įstatymų. Jis paneigė gandus, kad iš Kubos buvo įgabenta ginkluotų vyrų į Jukatano pusiasalį žygiui prieš Gvatemalą.

Laikosi Rio susitarimo

Monroe doktrina — aiškino prez. Lopes Mateos — yra vienašališka JAV deklaracija, nepa-reigojanti jokios Lotynų Amerikos valstybės padėti JAV išlaikyti doktriną galioj.

Šioji doktrina buvusi papildyta Rio de Janeiro kolektyvine sutartimi, pagal kurią OAS nariai turi eiti į pagalbą, jei kuri nors valstybė būtų be jokios kaltės užpulta.

Amerikietė nušovė savo draugą italą

Sensacija "aukštojy visuomenėj"

BOSTONAS. — Milijonų paveldėtoja Miss Suzane Clift, 21 metų, iš Naujosios Anglijos "aukščiosios visuomenės" sluoksnių (filmų aktoriaus Montgomery Clift brolio dukte) areštuota ir apkalinta savo draugo Italijoje diplomato sūnaus inž. Piero Brentani, 27 metų nužudymu.

Italo lavonas buvo rastas Miss Clift viloj, turtuolių Beacon Hill rajone, grįžus iš atostogų Cape

Dykumų kariai supa Jemeno sostinę Saną

Revoliucinė valdžia sutelkė visas karines pajėgas

ADENAS. — Kaimyninėje Jemeno valstybėje prasideda antras revoliucijos rundas. Karaliaus sostui ištikimi dykumų ir kalnų kovotojai supa sostinę Saną ir ruošiasi puolimui prieš revoliucininkų valdžią.

Armijos sukilėliai praeiti mėnesio pabaigoj nuvertė despotinę monarchiją, nužudė jaunąjį karalių, ką tik užėmus jam mirusio tėvo vietą, ir įvedė "respublikinę" santvarką.

Kova dėl valdžios nebaigta

Jemeno diktatorius, ministras pirmininkas plk. Abdulla Salal pasirašė visuotinės mobilizacijos įsakymą, kad naujieji valdytojai apsigintų nuo ateinančių dykumų kovotojų.

Pastarosiomis dienomis pasisklido gandai, kad karalius Ahmad (buvęs princas Al-Badr) nėra nužudytas. Sukilėliai iš pradžių skelbė, kad jis žuvo kartu su 60 karališkų šeimos narių rūmuose, juos subombardavus ir padegus iš artilerijos. Neseniai armijos sukilėliai paskelbė kitą versiją: karalius Ahmad nužudęs jo rūmų karininkas, kurį netrukus nužudė kiti rūmų sargybiniai.

Gal karalius dar gyvas?

Kadangi sukilėliai, naujieji valdytojai, neparodė karaliaus lavono, kaip įprasta daryti arabų šalyse su nugalėtu priešū, ky-la įtarimas, kad karalius yra gyvas. Jam palankūs jemeniečiai tvirtina, kad jis pabėgo iš sukilėlių apsupimo, persirengęs kareiviu, į kalnus pas ištikimų tau telių kovotojus ieškoti pagalbos.

Pagalbos ieško ir jo dėdė princas Al-Hasson, Jemeno delegatas Jungtinėse Tautose, įsikūręs Saudo Arabijos mieste Jiddoj prie Raudonosios jūros ir pasiskelbęs teisėtu sosto įpėdiniu.

Sovietų mokslininkai skelbia, kad jie artimiausiu laiku paleis raketą į mėnulį, bet be žmonių. Erdvių laivą į mėnulį su žmonėmis numato paleisti už 2-3 metus.

PREZIDENTO KOVA SU PARTIJOMIS SUKĖLĖ RIMTĄ KRIZĘ NUO 1958 M.

Prancūzijos prezidentas kreipis į tautą dėl įpėdinio rinkimo tiesioginio balsavimo būdu

PARYZIUS. — Prancūzijos parlamentas, išsiginčijęs visą naktį, priėmė anksti penktadienio rytą rezoliuciją pasmerkti De Gaulle vyriausybę už parlamento teisių siaurinimą ir prezidento galios stiprinimą. Parlamento sprendimas buvo nepasitikejimo pareiškimais premjerui Georges Pompidou. Jam tenka atsistatydinti.

Sovietai ištrėmė JAV "šnipą" — diplomata

Atsikeršijo už dviejų rusų išvaramą iš Jungtinių Tautų

MASKVA. — Kaip ir buvo laukiama, Kremliaus valdžia apkal-tino Amerikos laivyno attachės padėjėją komd. Raymond Smith šnipinėjimu ir įsakė tuoj išva-žiuoti iš Sovietų Sąjungos.

Šią savaitę iš New Yorko išvažiavo du SSSR diplomatai, priklausė jų JT delegacijai, įsakius JAV vyriausybei. Jie buvo pagauti beperkant JAV karo laivyno paslaptis, braižinius, iš laivyno atsarginio kareivio Nelson Drummond.

Sovietų valdžia skelbia, kad Amerikos laivyno attachės pavaduotojas buvo pagautas su žemėlapiais, užrašais, foto aparatu prie karinių įrengimų Leningrade, atseit, vertėsi špioniažiu.

Prezidentas sulaužė žodį, sako Goldwater

Žadėjęs nenaudoti armijos mokyklų integravimui

CHICAGA. — Konservatyviskųjų respublikonų vadas sen Barry Goldwater (Ariz.) kalbėjo korespondentams, kad Mississippio gubernatoriaus elgesiui jis nepritaria, bet gub. Barnett elgėsis pagal konstituciją.

Daug kritiškiau Goldwater kalbėjo apie prezidentą. Kennedy savo laiku kritikavęs "silpną" prezidentą Eisenhowerį už armijos panaudojimą integruot Little Rock, Ark., aukštesniajy mokyklų 1957 metais ir žadėjęs niekad to nedaryti, jei būtų išrinktas į prezidentus, nes jis integraciją pravesias geruoju, prikalbėjimu.

Kennedy pasirodęs "griuvančiai silpnu" prezidentu, jei jį paliepė pasiūsti į Oxfordo miestelį su 7,000 gyventojų (neskaitant 6,000 studentų) 17,000 kareivių, pasakė sen. Goldwater.

Kongresas sumažino paramą užsieniui

Atstovų rūmai atsilaukė prieš senatorius

WASHINGTONAS, D. C. — Senato-atstovų rūmų konferencijoje buvo galutinai nutarta pasiskirti užsienio šalių paramai \$3,928,900,000, tai yra apie bilijoną dolerių mažiau, negu reikalavo prezidentas Kennedy.

Senatas buvo žymiai palankesnis prezidento reikalavimui. Atstovų rūmuose atsiranda vis daugiau kritikų prieš bilijoninių sumų dalinimą užsienio šalims.

Dovaujant užsienio paramos pakomitečio pirmininkui Otto Passman (dem., La.) atstovų rūmai nubraukė nuo užsipašy-tos sumos \$1.2 bil. Senatas nutarė nuo šios sumos \$800 mil.

Pasmerkimui, nepasitikejimui pareikšti reikėjo 241 balsą iš 480 parlamento narių. Tokių balsų atsirado 280, pradedant nuo komunistų kairėje ir baigiant konservatorių grupėmis dešinėje. Prezidentą ir jo politiką gynė tik golistų partija. Bet ir jos dalis balsavo su opozicininkais. (Vienas iš partijos steigėjų, Jacques Soustelle, slapstosi užsieny, organizuodamas pasipriešinimą su buvusiu katalikų partijos vadu ekspremjeru Georges Bidault).

Gina De Gaulle konstituciją

Visos partijos, išskyrus golistus, puolė prezidentą už jo planą pakeisti konstituciją, kad prezidentas būtų renkamas tiesioginiu tautos balsavimu. Gi toji konstitucija yra paties De Gaulle kūrinys, patvirtintas plebis-citu 1958 metais. Jau šioj konstitucijy buvo atimta parlamentu teisės rinkti prezidentą, ir nurodyta 80,000 rinkinių visuomenės žmonių, kaip eleterių prezidentui išrinkti.

De Gaulle išdirbo planą dar daugiau sustiprinti prezidento poziciją, jei jis bus išrinktas visos tautos be jokių tarpininkų. (Amerikoj balsuotojai renka prezidentą per eleterių kolegiją. Laimėjusioji partija pasiunčia iš savo valstybės į kolegiją tiek narių, kiek turi kongreso atstovų ir senatorių).

Flebiscitas spalio 28 d.

Prezidentas gal būtų kiek sušvelninęs santykius su parlamentu, jei būtų jį kreipęsis šiai pataisai apie prezidento rinkimus pakeisti. Jis nusistatė vėl kreiptis per partijų galvas į tautą spalio 28 dieną. Jis yra tikras, kad tauta jo projektui pri-tars.

Pagal konstituciją premjeras Pompidou turi atsistatydinti. Tuo pačiu pagrindu remiantis prezidentas gali paprašyti eiti pareigas toliau, paleidus parlamentą ir paskelbtus naujus rinkimus. Kalboj į tautą prez. De Gaulle ketvirtadienį pagrasė, kad jis gali pasitraukti, jei parlamentas suskels politinę revoliuciją prieš jį.

Bet pirma jis pasistengs įgyvendinti savo planus: paskelbti naujus parlamento rinkimus ir pakeisti konstituciją apie prezidento rinkimą ateity.

grąžinti į biudžetą. Susirinkus suderinti skirtingus senatorių ir atstovų nutarimus, prieita kompromiso, gana aiškaus prezidento pralaimėjimo.

Nuomonių skirtumas tarp senato ir atstovų rūmų išliko ir dėl Lenkijos, Jugoslavijos rėmimo. Atstovai reikalauja šių šalių nešelpi, nes iš tikrųjų šelpiami ne žmonės, o komunistų valdžios. Senatas palaiko vyriausybės nusistatymą, kad Amerika, remdama Titą, Gomušką, "padeda jiems kovoti už nepriklausomybę nuo Maskvos".

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Pasiklausykite Budriko radijo programos sekmadienį iš stoties WHFC, 1450 kil., nuo

2 iki 2:30 val. po pietų. Girdėsite gražių lietuviškų dainų ir muzikos. Taipgi bus naujas mišrių kontestas. Pereito mėnesio Budriko dovanas už miselės laimėjo V. Ramanauskas ir Elzbieta Laucius.

Pranešėjas.

UNion 6-9206

Sophie ir Bernice Welicka

DR. MICHAEL'S, N. D.

Dr. Michael's, N. D. vaistinių žolių mišiniai arbatos pavidale nuo įvairiausių negalavimų yra jau per trisdešimt metų žinomi Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir Europoje.

PASIŪLYMAS TIK DEŠIMCIAI DIENU:

Table with 3 columns: Arbatos Nr., Nuo... (ingredient/description), Price. Includes items like Nuo odos išbėrimų, Nuo bronchų astmos, etc.

Užsakymui rašyti:

DR. MICHAEL'S HERB CENTER

1223 N. MILWAUKEE AVE. — CHICAGO 22, ILL.

VARDAS IR PAVARDĖ, ADRESAS (GATVĖ), MIESTAS IR VALST.

TRUMPAI

Lietuvių Gailestingų Sešerų Sąjunga kitą šeštadienį, spalio 13 d., ruošia savo tradicinį metinį koncertą-balių, kurs įvyks Western Ballroom, 3501 S. Western Ave., ir prasidės nuo 8 val. vakaro.

Lietuvos Dukterų Dr. jos tradicinė Rudens vakarienė su plačia menine programa įvyks šį vakarą, spalio 6 d. Jaunimo Centre nuo 7:30 val. vak.

Teisėjui Alfonse F. Wells, kandidatui į Aukščesnįjį T-aisimą pagerbti, kitą šeštadienį, spalio 20 dieną, Chicago Savings & Loan Association patalpose ruošiamą puotą.

Vedybų sukaktis: Antanas ir Petronėlė Kazlauskai — 48 metų laimingo gyvenimo sukaktį mini šį šeštadienį, spalio 6 d.

Andrius Kiršininkas, miręs 64 metų amžiaus Tauragėje, bus atėmanti sekmadienį (rytoj) paminėtas Tėviškės bažnyčioje.

Ingrida Irena Kasulytė, duklė Jurgio ir Vandos Kasulių, 3120 W. 42 St. buvo praėitą sekmadienį pakrikštyta Tėviškės bažnyčioje.

Jonas ir Vanda Macaiciai, 4334 So. Maplewood, džiaugiasi pirmagimiū Arturu, kuris buvo pakrikštytas praėitą sekmadienį Tėviškės bažnyčioje.

Pėtrus ir Zeima Noreikos, 6621 So. Whipple, susilaukė sūnaus, kuris buvo krikštijamas Tėviškės bažnyčioje Poviolo Antano vardais.

Shown above is the Falcon Squire station wagon for 1963, one of Ford's five models of compact wagons. The Falcon Squire, a four-door, six-passenger station wagon, is a deluxe model with all the basic advantages of Falcon economy and maneuverability.

Darbo vado pagerbimas

Šį šeštadienį Conrad Hilton viešbutyje ruošiami \$50 nuo lėkštės pietūs pagerbti iš Izraelio grįžusių Chicago Darbo Federacijos vadų William A. Lee.

TOWN OF LAKE

Naujas kepyklos savininkas Chicagoje gerai žinoma p. Valtrovo Dukšto kepykla, kuri mūsų stalui pateikė kelių rūšių lietuvišką ruginę duoną ir kitas įvairius kepsnius.

Mano mieli bičiuliai!

Savo gimimo dieną noriu praleisti mielųjų draugų tarpe ir todėl maloniai kviečiu Jus su draugais ir pažįstamais atsilankyti mano užiejoje "Lietuvių Klube".

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI "NAUJIENAS" GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Didelis Piknikas Bruzgulienės Darže

Šį sekmadienį, rytoj, spalio 7 dieną, Onos Bruzgulienės darže įvyks didelis piknikas. Bus gerų užkandžių, smagios muzikos ir įvairiausių gėrimų.

EXCLUSIVE MIDWEST SHOWING AT THE ROOSEVELT THEATER

RESERVED SEAT ENGAGEMENT STARTS OCTOBER 11

THE LONGEST DAY FROM THE BOOK BY CORNELIUS RYAN Released by 20th Century-Fox

RESERVED SEATS NOW ON SALE AT BOX OFFICE MAIL ORDERS FILLED PROMPTLY!

ISTEIGTA 1889 — 73 PROGRESO METAI

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS 6700 WEST NORTH AVENUE, — CHICAGO 35, ILL. NATIONAL 2-5000

Crane Savings and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres. 47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

INVEST IN UNIVEST UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION CURRENT Dividend Rate 4 1/2% per annum Effective April 1, 1960

Irina Demich ir Christian Marquand, vaidinantieji Prancūzijos pagrindinio vadybos "Ilgiausioje Dienoje". Čia pavaizduotas jaudinantis momentas, laukiant invazijos Normandijos pakrastyje. Filmas pradėdamas rodyti B. & K. Roosevelt kine, State St., arti Washington, ketvirtadienį, spalio 11 d.

BOSTON, MASS.

Rašinio jaunimui konkursas

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) 328 kuopa Bostone skelbia konkursą lietuvių jaunimui parašyti rašinį tema — Kodėl verta priklausyti SLA. Konkurso sąlygos:

1. Konkurse gali dalyvauti lietuviai-lietuvišės — SLA nariai ir nenariai iki 20 m. amž., gyvena Naujojoje Anglijoje.

2. Rašinio dydis nemažiau kaip 2 ir nedaugiau kaip 4 mašininė rašyti lapai.

3. Rašinys turi būti parašytas lietuvių kalba.

4. Už du geriausius rašinius skiriamos dovanos: pirmoji \$36, antroji \$15.

5. Rašinys pasirašomas slapyvardžiu. Atskirame uždarame voke turi būti įdėta tikroji pavardė ir vardas, adresas, rašinio antraštė ir autorius slapyvardis. Ant voke užrašomas tiksliai slapyvardis ir jis atsiunčiamas drauge su rašiniu.

6. Konkurso sprendimų komisiją sudaro: adv. Zuzana Šalčinienė, prof. Juozas Rautkys ir Jackus Sonda.

7. Rašiniai turi būti atsiųsti

ne vėliau kaip iki šių metų rugsėjo 1 d. šiuo adresu: Mrs. S. Shallna, P. O. Box 54, So. Boston 27, Mass.

8. Premijuojuotieji rašiniai tam pa SLA 326 kuopos nuosavybė ir gali būti paskelbti spaudoje bei atskiro atlyginimo.

SLA 328 kp. valdyba

Mokytoja Prantis paaugštinta

Mokytoja Anna K. Prantis Pranaitienė) nuo šių metų rugsėjo 4 dienos paskirta J. Marshall High School vedėjos pavaduotoja (principal assistant). Marshall High yra viena seniausių ir didžiausių Chicago aukštesniųjų mokyklų. Ją baigė apie visa eilė šiandien garsių vyrų ir moterų, jų tarpe ir adm. Rickover. Mokykloje yra daugiau, negu šimtas mokytojų ir beveik 3,000 mokinių. Mokyklos vedėja yra Dr. Ann M. Lally, o josios pavaduotoja yra paskirta lietuvaitė Mrs. Anna K. Prantis.

Mokytoja Pranaitienė jau seniai mokytoja Chicago aukštesnėje mokyklose. Marshall High mokykloje ilgus metus ji dėstė anglų kalbą, o paskutiniiais metais buvo paskirta vadovybės patarėja ir gabesniųjų mokinių atrankos prižiūrėtoja. Marshall High ir keliose kitose mokyklose gabesniems mokiniams buvo įvestos skubos programos, kad jie galėtų matematikos ir kitų mokslų sričių daugiau žinių įgyti. Jai buvo pavesta ne tik Marshall High, bet ir kitu Chicago aukštesniųjų mokyklų skubos klasių priežiūra.

Mokytoja Pranaitienės taktas, energija, gabumai ir pasiryžimas gerai atlikti pavestas pareigas kiekvieną metų jai vis didindavo darbo našumą. Šiandien jai jau paskirta didelės mokyklos vedėjos pavaduotoja.

Mrs. Anna K. Prantis yra baigusi Northwestern Universitetą, o vėliau savo srityje žinias gilinusi Loyola University ir Chicago Teachers College. Mokytoja Pranaitienė yra našlė, liko su dviem mažais vaikais. Bet abu vaikus ji gražiai augina ir leidžia į mokyklą. Duktė Deanna Prantis mokyklos Northern Illinois kolegijoje, o sūnus Robertas eina į Austin High School. Mrs. Prantis yra čikagiečiai gerai pažįstamo Kosto C. Kairio (jau mirusio) duktė. Kartu su Mrs. Prantis gyvena ir josios motina p. Kairienė.

Lietuviams džiugu, kad lietuvaitė mokytoja paskirta tokioms atsakomingsoms pareigoms. Linkime jai energijos ir sėkmės.

Kaimynas

GARDAUS MAISTO SIUNTINIAI IR VISUS KRASTUS

Pilnai garantuota

Pragykite sąrašą ir kainoraščius.
GRAMERCY SHIPPING CO.
118 E. 28th STREET
New York 16, N. Y.

BROCKTON, MASS.

ALT Sandaros pirmos apskrities metinis suvažiavimas įvykis

1962 m. spalio 28 d., sekmadienį, Sandaros svetainėje, 30 Intervale Street, Brockton, Mass. Pradžiai 12 val. diena.

Nuosirdžiai kviečiame visas

knopas ir visus sandariečius Mass. valstijoje kuo skaitlingiausiai dalyvauti mūsų metiniame aptarti labai svarbius mūsų tautos reikalus. O be to, 5-tą valandą bus ir puikus banketas, kur broktoniečiai žada visus puikiai pavašinti.

Todėl čia kviečiame, kad ir ne sandariečiai. Visi geros valios lietuviai atsilankykite į svečius.

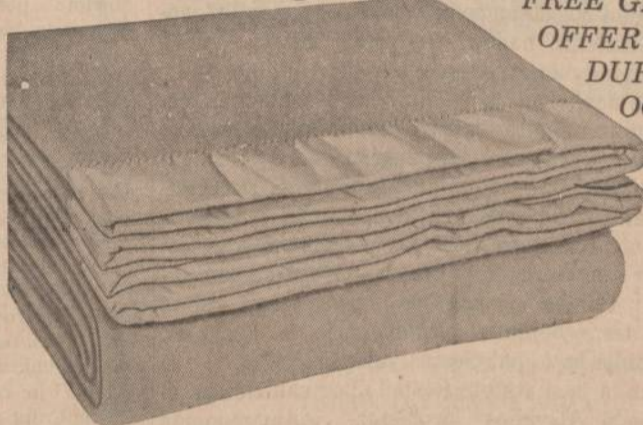
Sandaros Pirmo Apskrities Valdyba

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

St. Anthony's 40th Anniversary Celebration

SPECIAL FREE GIFT OFFER DURING OCTOBER

FREE

DURING OCTOBER ONLY... you will have the opportunity to not only receive our regular free gift for saving, but a big, quality bonus gift as well.

To all savers who increase their accounts by \$500.00 during September or October, the Inland Glass Creamer and Sugar Set will be given free. In addition... to help us celebrate our 40th anniversary... save \$40.00 beyond the \$500.00 and receive FREE a full size, high quality Beacon Blanket.

Remember, this offer will remain in effect during October only. Only one free gift and bonus per family.

JOSEPH F. GRIBAUSKAS
EXECUTIVE SECRETARY

EARN AS MUCH AS
5 1/4%

ST. ANTHONY SAVINGS

1447 S. 49th Ct. • Cicero 50, Illinois.
PHONES: City 242-4395 • Suburbs 656-6330

HOURS: Mon., 9-9; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Wednesday, closed.

SAVINGS IN BY THE 15th EARN FROM THE 1st

4 1/2%

ON INVESTMENT ACCOUNTS

- Mokame pašto išlaidas už santaupų atsiuntimą
- Mokame pinigų perkėlimo išlaidas
- DUODAME PASKOLAS NAMAMS PIRKTI ARBA TAI SYTI • LENGVI ISMOKEJIMAI

Valandos: Pirmad. nuo 9 iki 4, Antrad. nuo 9 iki 4, Trečiadieniai uždaryti, Ketvirt. nuo 9 iki 8, Penktad. nuo 9 iki 8, Šeštadieniai nuo 9 iki 1 val.

District Savings ASSETS OVER \$22,000,000
ESTABLISHED 1897

3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8 • PHONE 254-0104

PASKOLOS NAMAMS MAŽAIS NUOŠIMČIAIS

Turime daugybę pinigų GI (veteranų) ir paprastoms paskoloms

Skoliname lengviausiomis sąlygomis.
Skubus, mandagus patarnavimas.
Leidžiame anksčiau išmokėti.

STANDARD FEDERAL - STIPRIAUSIOJI CHICAGOS B-VĖ

Apsaugo Jūsų santaupas ir padeda joms augti.

Turime Jums parankius du kiemus automobiliams pastatyti.

Turtas \$82,000,000.00 Atsargos Fondas 7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH,
Chairman

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
President

VALANDOS:
Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 8 val. vak.
Antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 p. p. Šeštadienį nuo 9 ryto iki 12 vidudienį, Trečiadieniai uždaryti.

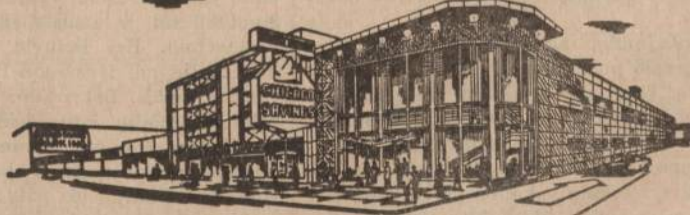
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

VALANDOS:

Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. " 9 " 4 "
Trečiad. uždaryta visa diena
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. " 9 " 8 "
Šeštad. " 9 " 12:30 "

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena idomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.
Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkėse centre.

4 1/2%

Anticipated Dividend on Investment Account

Chicago Savings and Loan Association

6245 South Western Avenue. Chicago 36

Chicago 36

GRovehill 6-7575

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
in Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$13.00
pusei metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$15.00
pusei metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisus atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-to.

Nuversta Prancūzijos vyriausybė

Prancūzų Tautos Susirinkimas (atstovų rūmai), 280 balsų prieš 200, pareiškė nepasitikėjimą premjere Georges Pompidou ministerijai. Už nepasitikėjimo pareiškimą balsavo visų partijų atstovai, išimant prezidento de Gaulle partiją — Naujos Respublikos Sąjungą. I opoziciją persimetė net ir kai kurie de-gaullistai.

Parlamento dauguma kaltino vyriausybę dėl Respublikos konstitucijos laužymo, kad ji, ignoruodama parlamentą, nutarė kreiptis į visą tautą su pasiūlymu rinkti Respublikos prezidentą visuotiniu balsavimu. Pagal dabartinę konstituciją, kurią prancūzams įpriešo deGaulle, prezidentą renka 50,000 asmenų "elektorių kolegija", sudaryta iš parlamento narių, senatorių, miestų mэрų, apygardų savivaldybių atstovų ir kitų žymių žmonių.

De Gaulle nori, kad jo įpėdinis būtų renkamas tiesioginiu visu piliečių balsavimu (panašiai, kaip JAV-ese). Šitokių rinkimų tikslas suteikti daugiau galios prezidentui, padarant jį nepriklausomu nuo parlamento. De Gaulle visą laiką siekė padidinti prezidento galią ir susiaurinti parlamento teises. Prancūzijos parlamentas, iš tiesų, turi prastą reputaciją, kaip įstaiga, nesuge banti duoti pastovios ir tvirtos vyriausybės krizės metu. Šitas parlamento nesugebėjimas privedė prie to, kad gen. Charles de Gaulle buvo pakviestas valdyti kraštą.

Tvirta ranka įsai atstatė Respublikos valdžios presiją ir išsprendė Alžyrijos problemą, apsaugodamas Respubliką nuo pilietinio karo. Bet dabar kai įsai šita savo istorinę misiją atliko, prancūzai mano, kad didelės bėdos nebus, jeigu įsai ir pasitrauktų iš valdžios. Jie nori, kad krašto gyvenimas grįžtų į "normalias" vėžes. Ekonomškai Prancūzija sparčiai kyla. Auga ne tik jos pramonė, bet ir žemės ūkis, kuriame ilgą laiką reikėsi stagnacija (sustingimas).

O normalus gyvenimas Respublikoje prancūzams reikiška, kad jos valdžią turi kontroliuoti parlamentas, kuriame partijų atstovai gali ginčytis ir rietis, kiek tik jie nori. Stipraus vykdomosios vyriausybės vado — prezidento — prancūzai bijo, atsimindami, ką padarė Napoleonas Bonapartas I ir, vėliau, jo giminaitis Bonapartas Napoleonas III. Jie bijo militarinės diktatūros.

Debatuojant nepasitikėjimo pareiškimo pasiūlymą, opozicijos atstovai sakė, kad, išrinkus visuotiniu balsavimu Respublikos prezidentą, įsai gali sunaikinti demokratiją. Pats de Gaulle jau sulaužė savo paties parašytą konstituciją, liepdamas premjerui Pompidou skelbti de parlamento pritarimo referendumą konstitucijos keitimui klausimui.

Tas referendumas įvyks spalio 28 d. De Gaulle dar turi viltį, kad tauta jį parems. Bet kažin? Jei referendumui pateiktas sumanymas bus atmestas, prez. de Gaulle, greičiausiai, rezignuos.

APŽVALGA

LENKAI SKUNDŽIASI

Viename Amerikos lenkų dienraštyje jie nusiskundžia, kad lenkai gauna daug mažiau valdinių postų, negu kitų tautybų žmonės. Iš tikrųjų, sako jie, lenkai neteko net to, ką jie turėjo seniau. Kai prof. Szymczak, Federalinio Rezervo Tarybos narys, išėjo į pensiją, jo vieton nebuvo paskirtas lenkas.

Dabartinės administracijos metu tik du lenkai gavo kiek žymesnius paskyrimus: buv. kongresmanas Thaddeus M. Machrowicz yra paskirtas federalinio teisėju ir Michel Cieplinski — Saugumo ir Konsularinių Reikalų administratoriaus pavaduotoju valstybės departamente. Bet nė vieno lenko nėra prezidento kabinete ir nė vieno kabineto narių padėjėjo.

Straipsnio autorius rašo: "Būkim atviri. Vyriausia kaltė, kad lenkai negauna politinio pripažinimo glūdi pačiuose lenkuose. Mes neturime politinio veikimo komiteto nacionalinės apimties, kuris galėtų atkreipti Baltojo Namų ir Nacionalinio Demokratų Komiteto dėmesį į blogą lenkų traktavimą."

Amerikoje yra daug lenkų — jie sako, 6,000,000. Kai kuriuose miestuose lenkų balsai nulemia rinkimus. Bet jie susikėlė ir tik retkarčiais jie susitania pasirodyti vieningai. '90 nuoš. Amerikos lenkų yra demokratai, ir kokių "džabus" jie turi, jie yra gavę iš demokratų partijos; o iš republikonų nėra gavę beveik nieko.

Palyginti su lenkais, lietuviai yra daug mažesnė grupė. Anksčiau lietuviai buvo daug vieningesni už lenkus, bet paskutiniui laikui jie ėmė skaldytis.

APIE REZOLIUCIJAS KONGRESE

Iki paskutinių dienų Los Angeles lietuvių grupė, agituojanči už senatoriaus Kuchel ir astovo Lipscomb rezolucijas, nepaliauja būgniusi spaudoje, kad jų pastangos duodančios vis daugiau ir daugiau gerų vaisių. Skaičius kongresmanų, žadėjusių tas rezolucijas paremti, kai jos bus pateiktos kongreso svarstymui, augas nuolatos. Taigi Lietuvos reikalas sąs tinkamai "eskeltas kongrese".

Viena yda šioje propagandoje yra ta, kad kongrese niekad nepasirašė koras Lipscomb rezoluciją svarstyti —

ne tik pilnaties posėdyje, bet nė komisijose. Ji gulėjo ir tebeguli užsienio reikalų komisijos pirmininko stalčiuje. Tas pats ir su Kuchelio rezolucija senate. Tai koks gi čia "klausimo išskėlimas", jeigu rezolucijos nei pereičioje, nei šioje kongreso sesijoje nebuvo svarstomos?

Antroji 87-jo kongreso sesija užsėdarys šiandien arba rytą.

Kokia nauda?

Šiuo klausimu rimtų pastabų padarė (spalio 1 d.) "Dirvos" vedamasis, reikšdamas abejonę, ar tos naujos rezolucijos yra iš viso pasakyta kas nauja. "D" vedamajame skaitome:

"Rezoliucijų svarstymas ir jo procedūra šiame krašte nėra mums svetimas dalykas. Nejaugi jau būtume užmiršę Ketsteno rezoliuciją ir lietuvių įdėtą darbą medžiagos paruošimui?... Ką gi mes naujo šiandien begalėtume išrasti?"

Vedamojo autorius primena, kad Kersteno komitetas, pateikdamas savo raportą, rekomendavo JAV vyriausybei per savo delegaciją J. T-se "imtis iniciatyvą patiekti JT plenumui rezoluciją, reikalaujančią veiklaus ir visiško atitraukimo Sov. Sąjungos viso karinio, politinio ir administracinio personalo iš Estijos, Latvijos, Lietuvos teritorijos". Tačiau komiteto rekomendacija pasilikto be pasekmių.

Čia bus ne pro šalį priminti, kodėl jai nebuvo duota eigos. Dėlto, kad atisakė tuometinė administracija ir jos delegatas JT-se.

Tada buvo prezidentas Eisenhoweris ir valstybės sekretorius Dulles. Tik su jų pritarimu ir parama Kersteno rezolucija praėjo atstovų būte. Pats valstybės sekretorius Dulles net buvo pirmas liudiniškias viešuose komiteto apklausimėjimuose. Bet jie nesutiko eiti į JT ir plenume kelti Kersteno rekomenduotą reikalavimą.

Šituo reikalui Alto pareigūnai turėjo ilgoką pasikalbėjimą ambasadoriaus Henry Cabot Lodge kabinete New York'e. Jiems tenai buvo pareiškišta, kad kelti tokį klausimą JT plenume būtų rizikinga, iš anksto neužsitikrinus, jog aiški JT narių dauguma JAV reikalavimą parems savo balsais. O prahimėjimas reikštų ne tik smūgį šios šalies prestižui, bet ir Pabaltijo valstybių reikalui.

Dabarlinė padėtis negeresinė.

Ambasadorius Lodge, kaip ir JAV prezidentas ir valstybės sekretorius, buvo tos pačios partijos žmonės — rekomendacija buvo atimta. publikonai. Komiteto pirmininkas, Kerstenas, irgi buvo republikonas. Ir vis dėlto jo rekomendacija buvo atmesta.

O Kuchelio-Lipscomb rezolucijų sumanytojai yra republikonai, kuomet administraciją kontroliuoja demokratai. Ir ar JT-se yra patogesnės aplinkybės tokių rezolucijų priėmimui? Būtų labai naivu tai įsivaizduoti.

Bet gali kilti klausimas: kam tada Amerikos lietuviai dirbo, kad būtų sudarytas Kersteno komitetas, ir kam Altas rinko dokumentus ir liudiniškias Sovietų Rusijos smurtui nušviesti?

Visų pirma — tam, kad būtų iškelti viešumon faktai apie Kremliams imperializmą ir jo padarytą skriaudą Lietuvai, Latvijai ir Estijai — faktai, kurie vidutiniškai amerikiečiui buvo nežinomi arba nesuprantami.

Antra — tam, kad JAV kongresas ir vyriausybė oficialiai šituo reikalui pasisakytų. Tai buvo vyriausias to Alto žygio tikslas.

JAV nėra oficialiai isipareigojusios siekti Pabaltijo valstybių nepriklausomybės atstatymo, nors jos ir atsisakė pripažinti teisėtą jų valstybių pagrobimą. Tokio oficialaus prizado nieku būdu nebuvo galima Washington'e išgauti, nežiūrint visų Alto pastangų.

Tad reikėjo bent tą anekšijos nepripažinimo politiką kiek galint tvirtai pagrįsti, kad JAV nuo jos nenustytų. Šitas sumetimais Alto vadovybė ir sumanė akciją dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo ištyrymo. Akcija pasisekė.

Klaida manyti, kad jos rezultatai nuėjo niekais. Tyrimo komiteto surinkti faktai ir dokumentai yra išspausdinti oficialiuose kongreso leidiniuose ir valstybės departamento bei jo agentūrų rekomenduose. Jie yra nuolatini naudojami spaudoje ir tarptautinių konferencijų diskusijose.

Cook apskrities taryba padidino liginis mokestį iš \$18.48 dienai iki \$26.74 dienai nuo tovos. Mėlynasis Kryžius (Blue Cross) moka apskritėiui po \$1,250,000 per metus už savo apdraustų asmenų pacientų gydymą. Naujas liginis kainų pakėlimas pareikalaus iš Blue Cross \$500,000 daugiau, bet direktorius R. T. Evans pareiškė, jog neatrodo, kad dėl vien to reiktų padidinti apdraudos mokestį.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Nesitiki demokratijos Rusijoje

Harvardo universiteto Rusijos tyrimo centro direktorius prof. Merle Fainsod, kalbėdamas Northwestern universitete Chicagoje, pareiškė, kad didėjanti industrializacija neatneš Rusijai demokratinės santvarkos. "Bolševizmo doktrinos iš anksto užkerta kelią tokiai raidai", jis pasakė. "Kas kiek pažįsta komunistų teorijos "abėcėlę", gerai žino, kad valdžia, kuri laikosi visų kitų partijų nuslopinimu, niekada neeis skilimų savo partijoje".

"Talkinga koezistencija, kaip Chruščiovas ją įsivaizduoja, yra niekas kita, kaip receptas nekomsunistinėms tautoms pasiduoti komunistų be ginkluoto pasipriešinimo".

Mississippi Bridgepore

New City nuovados policija paskyrė dieną-naktį sargyba prie Panos Marijos Nuolatinės Pagalbos mokyklos, 1039 W. 32nd Street, kur vienas 5 metų negruikas pradėjo lankyti baltųjų vaikų darželį. Policijos sargyba paskirta po to, kai mokykla buvo išmušti 3 langai ir "baltieji" pradėjo grąsinti negruikui vaikui ir jo motinai.

Vaikas, Berry Thurman, pradėjo lankyti minėtą vaikų darželį nuo rugsėjo 5 dienos. Tik apie savaitę praslinkus, prie darželio pradėjo rinktis maži būreliai vaikų ir suaugusių, daugiausia moterų, ir užgaulioti vaiką ir jį atvedusią ar parsivesti atvykusią jo motiną. Barry sako, kad darželio vaikai yra "tikrai geri" ("real nice"), o užgaulioja daugiausia senesnio amžiaus moterys. Thurmanai, kurie yra atsikėlę iš Tennessee, šioje apylinkėje gyvena jau 5 metus ir iki šiol niekas jiems neturkėdė. Pats William Thurman ir jo žmona Thelma šiuo metu mokosi pas kunigą Edwarda Smaza ir ruošiasi persikriškstyti į katalikus.

Darbietis už prezidentą

CFL ir IUC (Chicago darbo federacija ir Pramonės unijų taryba) antradienį susirinkusi Muzikų salėje vienbalsiai priėmė rezoluciją, pareiškdamai: "Mes mandame, kad Prezidento akcija (pasiumčiant federalinę kartuomenę į Mississippi universitetą) buvo tikslis, teisingas ir reikalingas, kad būtų užtikrinta lygybė ir teisingumas visiems JAV pilkeičiams be rasės, spalvos ir tautinės kilmės skirtumo. Rezolucijos kopija išsiųsta ir Mississippi Darbo federacijai.

Arkliai grįžta?

Chicago miesto kolektorius William Prendergast pranešė, kad per pirmuosius šių metų devynis mėnesius buvo parduoti 26 "stikeriai" arkliais traukiamais vežimams, kai pernai per visus metus buvo parduoti tik 24 stikeriai. Reičkia, trafikas dviem arkliais padaugėjo!

Visiems automobiliams, sunkvežimiams, trileriams ir motociklams per tą laiką parduota 1,035,900 stikeriai (pernai "tik" 1,013,168). Už visus stikerius (arklių įskaitant) pajamų gauta \$21,622,973 (pernai \$21,781,828).

Sumažėjo šelpiamųjų kiekis

Cook apskr. šalpos direktorius Raymond Hilliard skelbia, kad per rugsėjo mėnesį šelpiamųjų skaičius apskirtyje (Chicagoje) sumažėjęs 6,311 asmenimis, iš kurių 3,725 buvo vaikai, 2,490 "bendoro šalpos" atvejai, 53 seno amžiaus, 35 nedarbingieji ir 8 aklieji. Rugsėjo mėnesį šelpiamųjų buvo 282,369, rugsėjo mėnesį "tik" 276,058. Sumažėjimo svarbiausios priežastys buvę viena, kad bendrai darbai pagerėjo (pernai šiuo metu apskirtyje buvo 136,000 bedarbių, šiemet "tik" 116,000), kita priežastis tai paties departamento valdininkų pagyvėjęs veikimas, atsijojant neteisėtai pašalpas gaunantiems.

3% ANT BONUS SĄSKAITŲ ir MIDLAND SAVINGS 4040 Archer Ave. Chicago 32

APDRAUSTA MIDLAND SAVINGS Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

D. Kuraičio kelionės įspūdžiai

Kodėl? — paklausiau jo. — Aš čia nieko nedegiu, bet tiksliai pasakau savo nuomonę. Tamstai gal nepatinka šis eilėraščių. Bet tai seno Lietuvos poeto kūrinys. Jis buvo sukurtas, kai tamstos, o, ko gero, ir manęs dar ant svieto nebuvo. Jis buvo parašytas, kai Lietuvą valdė Rusijos caras. Poetas Vienažindnis skausmo buvo suspaustas, kai mylimoj savo gimtinę pamatė barzdota rusų, ir savo jausmus išreiškė šiame eilėraščiame posmelyje. O kas liečia ekonominę ir kultūrinę krašto gyvenimą, tai yra tokia mano nuomonė. Aš ir dabar taip galvoju. Tai nėra joks tamstos derginas, bet tai yra pareiškišta mano nuomonė.

Koks pagrindas šitai galvoti? — užklausk jį. — Žiūrėk tamsta, — aiškinau jam. — Pirmoje Pasaulinio Karo metu Lietuva labai smarkiai nukentėjo. Bėgantieji rusai viską vežė ir naikino, o vėliau lietuvių turtą nuolat rekvizuodavo vokiečiai. Revoliucijos ir pokarinio laikotarpio kraštas taip pat labai nukentėjo, bet kai Lietuva tapo nepriklausoma, tai tuojau atsigavo. Atsirado duonos, drabužių, pakilo kultūrinis krašto gyvenimas, daugumas buvo patenkinti. Viesiems buvo mais-

to, kiekvienas buvo apsirėngęs, daugelis ėjo į aukštąsias mokyklas... Dabar Lietuvoje padarytas didesnis progressas, negu tais laikais... — Tai kodėl neleidžiate to progresso pamatyti? Šimtai lietuvių iš Amerikos norėtų parvažiuoti, bet sovietų ambasada neduoda jiems leidimų įvažiuoti į gimininį kraštą. Man davė vizą, bet leido tik dvi dienas pabūti Vilniuje. Į giminį kraštą neleidžia išvažiuoti... Jeigu dabar padarytas didesnis progressas, tai parodykite jį. Kodėl apsitvertė neperžiangiama siena? Kol progresso neparodysite, tai aš ir toliau taip galvosiu, kaip knygoje parašiau... Už tai jūs manęs negalite bausti... Policininkas atsivertė tos pačios mano knygos 26 puslapį ir skaito: "Tiesa, per paskutinį karą Danijai teko gerokai nukentėti. Ją buvo okupuavę vokiečiai. Nukentėjo ir Kopenhaga, nes naciai, į sveitimus kraštus įsiveržė, kaip sakoma, ceremonijų nedarė, — tiek ūkininkus, tiek miestiečius tiesiog apiplėšė. Tačiau nacių šeiminkavimo pėdsakų beveik nebegalima užtikti. Atrodo, kad žmonės gyvena neblogai. Jei didelės prabangos ir nėra, bet nesimato ir skurdo." Tuojau pat atsivertė 28-tą puslapį ir

skaito tik pasiekto Varšuvos vaizdą: "Vaizdas klaukus, niūrus. Žmonės atrodo labai suvarge, nuskurę. Namai apieisti, langai nevalyti. Stolyje irgi nėra tvarkos. Būriai žmonių nesusi-gaudo, kas daryti. Kažkokia maišytis... — Tai, kaip dabar čia yra: Danijoje viskas gerai, o Lenkijoje negerai? — klausia policininkas. — Toks keliautojai susidaro vaizdas, — aiškinau jam. — Danijoje žmonės geriau gyvena, negu Lenkijoje. Tokia yra gyvenimo tikrovė. Aš buvau Danijoje ir buvau Lenkijoje. Tuos vaizdus mačiau ir apie juos parašiau. Jeigu tamsta nuvažiuotum, tai ir tamsta skirtumą tuojau pastebėtum. Bet lietuvių rusai neišleidžia... Jie gali išvažiuoti tik į kai kurias Rusijos vietas. Bet ir tai, kiek girdėjau, reikia specialių rusų leidimų... Tokia yra tikrovė, toki yra gyvenimo faktai. Už tai jūs manęs negalite bausti... Nuvažiuokite į Daniją, jūs patys pamatysite... Nepatiko mano tardytojui šis aiškinimas. Kažką jis užsirašė į savo lapus, atsivertė kitą puslapį ir vėl man skaito pabrauktas vietas: "Turėjau progos su vienu lenku kiek atviriau pasikalbėti. Jis pareiškė, jog daugumai lenkų labiausiai yra ne-

pakenciami du žodžiai, butent — komunistas ir Rusija." — Taip man lenkas pasakojo, — aiškinau policininkui. — Nepridėjau ir neatėmiau nei vieno žodžio. Jeigu tamsta nuvažiuotum Lenkijon ir pasikalbėtum su žmonėmis, tai pats galėtum patirti, kaip lenkai nekencia rusų. Teisybė, vokiečiai karą pradėjo, bet su rusų pritarimu. Naciai pirma susitarė su Stalinu, o tik vėliau pradėjo karą. Kai lenkų visos jėgos buvo nukreiptos prieš Hitlerį, tai sovietų armija puolė Lenkiją iš užpakalio... Lenkai to neužmiršo... Nieko policininkas man nesakė apie lenkų neapykantą rusams, bet tiksliai užrašė mano komentarus. Policininkas atsivertė kitą mano knygos puslapį ir skaito kelias kartais pabrauktas vietas: "Grand viešbutyje sėdi prie staliuko mergina ir maino pinigus. Mains dolerius ir zlotus. Už dolerį duoda tik dvidešimt zlotų. Tuo tarpu juodojoje rinkoje už dolerį moka net šimtą zlotų. Turistai tik pradžioje vieną kitą dolerį išsimaino, o jau paskui naudojami juodąja rinka ir be jokio vargo apsirūpina zlotais. Ir nereikia juodosios rinkos ieškoti: kai įeini į gatvę, tai beveik kas antras žmogus pasiūlo patarnauti ir dolerius į zlotus

išmainyti. Kur tik pasisuki, visur tų "mainytojų" pilna. Ir jie veikia gana atvirai, nė kiek nesivarždami." Policininkas, perskaitęs šį paragrafą, pasivertė į mane, atsisūdo, perėjo į kitą puslapį ir toliau tęsė iš mano knygos: "Jei mainai dolerius pagal valdžios nustatytą kainą (atsėit, gauni 28 zlotus už dolerį), tai į krautuvej nuėjęs pajunti nesvietišką brangumą. Visai kas kita yra, kai už dolerį gauni šimtą zlotų. Tada, turint galvoje dolerius, ir kainos nebeatrodo aukštos. Aš nusitariau nusipirkti kelias dovanas. Zlotais buvau apsirūpinęs juodoje rinkoje. Tos dovanos man atsiėjo amerikoniškais pinigais 40 dolerių. Jeigu būčiau zlotus išgijęs pagal oficiališką kainą, tai tos pat dovanos man būtų atsiėjusios \$160! Tiek jos tikrai nebūtų kainavusios." — Vakar aš tau sakiau, kad turju įrodymų apie tavo spekuliaciją, — tarė man policininkas. — Dabar pats matai, kad man "preparodumu" netruksta. Tavo knygoje viskas surašyta. — Na, surašyti, tai ten surašyta, — tariu jam, bet jus negalite manęs bausti už tai, kas ten surašyta. Dan Kuraitis (Bus daugiau)

Piūties šventė Tėviškės parapijoje

Anot Kristijono Donelaičio: "Ant, saulėlė vėl nuo mūs atstodama ritasi...", tačiau lieka su mumis "rudens gėrybės". Derlių-piūtį atžymėti lietuviai evangelikai tėviškėje dėkingumo...

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniamis medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniamis reikalinga.

DRIVE OUR CAR FREE - WHILE WE REPAIR YOURS NO MONEY DOWN

Specializavimas Automatinė Transmisija Motor Overhaul - Body Fender Brakes relined, hille you want South Side Auto Clinic...

MISTER DUKE'S BANQUET ROOM AND COCKTAIL LOUNGE Available for all occasions. Accommodating 25 to 150 people for parties.

FOR THE FINEST PAINTING & DECORATING Free Estimates. Work Guaranteed. (White) Call GARDEN 3-5919

BAFUNDO HEATING Oil Burner Service Gas Burner Service Stoker Service Smoke Stacks Replaced Cleaning and Repair Gas & Oil Conversion

NU - WALL cleaning by machine. Results Perfect. Free est. TA 9-2188 Waxing - Polishing Floors. Wood work year round.

GENERAL REMODELING Kitchens, Bathrooms, Recreation Rooms, Porches, Tiling, New windows and Garage doors. We do the complete job. Work guaranteed. Free Estimates. BElmont 5-3191

GARDAUS MAISTO SIUNTINIAI Į VISUS KRASTUS Pilnai garantuota Prašykite sąrašą ir kainoraščių. GRAMERCY SHIPPING CO. 118 E. 28th STREET New York 16, N. Y.

JEI NENORI ATSIKLIKI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ - SKAITYK "NAUJIENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Dr. Mykolą Strikol palaidojus

Ruduo, toks gražus, bet kartu ir liūdnas metų sezonas. Gražus, nes gamta maino savo įvairiaspalvius rūbus. Liūdnas dėl to, kad tie naujieji spalvų rūbai taip greitai vėjelio nunešami į poilsio vietas.

Taip jau ir su gyvenimu. Jis toks įdomus, gražus, kada jis eina be skaudžių nuotykių, ir toks liūdnas, kada tavo gėriausias-artimiausias draugas palieka tave ir iškeliauja į poilsį.

Turėjau malonumo pažinti šią šeimą jau daugel metų. Dažniausiai sutikdavom kokiame muzikaliame rengime. Be kitų vertingų ypatybių, vėlonis ir Ponis Strikol buvo uolūs kultūros veiklos rėmėjas.

Dr. Strikol buvo labai nuoširdus ir rūpestingas žmogus. Jautriai atsimeu, kaip prieš kelis mėnesius jis skambino man, sakdamas, kad iš vakaro sapnavo apie mano vyrą bei mbanę ir jam rupejoti sužinoti, kokia mano sergančio vyro padėtis, ir ar negali jis kuo nors padėti man.

Pašarvotas Marquette Funeral Home koplyčioje, gulėdamas karste, kuris skendėjo tarp gražių gėlių, jį lankė daugybė žmonių, suteikdami jam paskutinę pagarbą ir atsisveikinimą, o likusiai žmonai, dukrai ir žentui nuoširdžiai užuojautą.

Šeštadienį įvyko laidotuvės. Pirma valandą popiet koplyčioje pasigirdo vargonų graudūs garsai, o vėliau prie jų Genovaitės Giedraitienės malonus sopranas giedant "Liūdna be Tavęs" ir vėlonio mėgiamą "Kur bakažė samnata".

Ilga buvo procesija, lydint vėlonį į Lietuvių Tautines kapines. Čia dar kalbėjo Dr. P. Grigaitis. Naujienų Redaktorius, ir Dr. A. Montvidas (apie jį Dr. Zubricko kalbas jau buvo rašyta Naujienose).

Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti kartu su šeima pietauti Jacy's restorane. Yra tam tikras liūdesis, kuris ateina su rudeniu. Šis ruduo atnešė labai skaudų liūdesį Petronėlei Strikol, jos dukrai Elaine ir žentui Advokatui Mason. Tikėtasi, kad atminimai jų vyro ir tėvelio turės pakankamai jėgos pragiedrinti jų tamsesnes dienas.

Nora Gugienė Subytino Jack Muller! Policininkas Tolan išrašė tiketą pačiam valstybės sekretoriui. Rush street srityje patrauliuojantį policininkas Phil Tolan radęs prie Croydon viešbučio pastatytą draudžiamą vietę...

BACEVIČIUS Apdraudų Agentūra 6455 So. Kedzie - PR 8-2233 Gaisro, automobilų, gyvybės, ligų ir visų kelių įvairių rūšių bei "Home owners" apdraudomis teiraukitės mūsų agentūroje dėl prieinamų kainų.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

Krakiškių draugiško klubo susirinkimas įvyksta spalio 7 dieną 2 val. po pietų. 4256 So. Maplewood salėje. Visi nariai kviečiami susirinkti. Kviečia Valdyba... Lietuvių Moterų Draugiško Apšvietimo sąjungos susirinkimas įvyksta spalio 9 d. 7-00 val. vakare. Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Narės prašomos...

Šakių apskrities klubo sukaktis

Kelėtos veiklių žanavykų pastangomis 1937 m. lapkričio m. 1 d. buvo įsteigtas Šakių Apskrities klubas, kuris savo 25 metų veiklos laikotarpyje yra išvargęs pasigėrėtinų darbų vėgė. Savo pinigėmis aukomis yra gausiai parėmęs religines institucijas, ALTą, BALFą, Vasario 16 d. gimnaziją, Vokietijoje, žurnalą Lituanus, skautus, Jaunimo Centrą Chicagoje, Lietuvos pavilono rengimą tarptautinėje parodoje Chicagoje, mūsų spaudą ir daugelį mūsų visuomenės vykdomų kilnių darbų parėmęs.

Visi žanavykai ir jų veiklai pritarantieji tautiečiai nuoširdžiai kviečiami lapkričio 10 d. dalyvauti klubo sidabrinės sukakties minėjime. Jotijos Jonas

Vienuolikos Metų Mirties Sukaktis

Antanas Matikonis Gyvenęs 20 E. 112th St., Chicago, Ill. Mirė 1951 metų spalio mėnesio 7 d., sulaukęs 59 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Kurklių parapijoje, Linksmavietės vienkienyje. Palaidotas Lietuvių Tautinėse Kapinėse. Paliko nuliūdę žmona Lucija (pagal tėvus Juodaitė), duklė Ursulė Buožis, žentas Walteris; svogerka Wanda Kausas, jos vyras Vaclovas; pusbrolis Jokūbas Šližys ir jo šeima Kamadoje, ir daug giminų, draugų bei pažįstamų.

Albina Trilik (Trilakauskas) Pagal tėvus Rudytė

Mirė 1962 m. spalio 4 d., 3:15 val. po pietų, sulaukusi 67 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Plungės mieste, Kaušelių kaime. Amerikoje išgyveno 49 metus. Paliko nuliūde: vyras Jonas, duklė Florence, žentas John T. Biesada, anūikai: Christine, Dennis ir Stephan, sūnus John D. Trilik, marti Marie B. anūikai Diana ir Johhny, brolis Juozas Rudis, brolienė Ona su šeimomis, sesuo Petronėlė Kazragis, svogeris Juozas ir šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Kūnas pašarvotas Wold and Wold koplyčioje, 3337 W. North Ave. Pirmadienį, spalio 8 dieną 9:30 val. rytą, bus laidota iš koplyčios į Sv. Mykolo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Albinos Trilik giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūde lieka: Vyras, duklė, sūnus ir kiti giminės. Laidotuvių Direktorius Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

PADEKA A. A. STANISLAVA RYMSZA Mirė 1962 metų rugsėjo mėn., 27 dieną ir palaidota spalio mėn. 2 dieną, 1962 m. Sv. Kazimiero kapinėse. Vėlonė Stanislava Rymša negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palaidojo ją į amžinybės vietą. Todėl mes, atmindami ją ir apgalvėdami jos mirtį, dėkojame draugams, atvykusiems į šermentis, atsivissusiems gėlių, užprikusimes mišias ir palaidėjusiems į kapus. Dėkojame mūsų dvasiškam tėveliui, kun. kan. V. Zakaraukui už atkalbėjimą rožančiaus koplyčioje, kun. W. Urbai už palaidėjimą iš koplyčios ir kunigams palaidėjusiems į kapines. Dėkojame laidotuvių direktoriui Mažeikai - Evans už mandagų ir tvarkingą patarnavimą, Dariaus ir Girėno Amer. Leg. Posto 271 nariams už atsilankymą koplyčioje ir dalyvavimą laidotuvėse. Sv. Vardo D-jos ir St. Clare of Monti Folko nariams. Dėkojame karstančiams, nunešusiems ją į amžinojo poilsio vietą, ir visiems laidotuvėse dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažįstamiems. O Tau, mūsų mylimoji, sakome: Ramiai išleisk šaltąjį žemelį. Nuliūde lieka: Brolis, Stanley Daubar, Česny šeima ir kun. Antanas Bertušius

Dvejų Metų Mirties Sukaktis FRANK ALUTIS Miręs 1960 m. spalio mėn. 7 d. PRABEGA DIENOS, PRABEGA METAI... Prabėga dienos, prabėga metai, Prabėga, dingsta kur užmarštyj, Tik skausmai, spaudė mano krūtine, Niekur nedingsta - lieka siirdij. Jau du metai, kai skausmo replės Siirdij sugybė laiko kietai. Nei skausmų, šaukt, nei margos gėlės Neguodžia sielos - ją gaubia ūkai. Tik atmintij praėjus grįžta Mūsų to žygio buities vagom, Kai vargo dieną mes drąsiai žengėm, Atteities rytą ruošėm svajom. Tikėjomės laimės nors dalį rasti Ir sunkaus darbo džiaugtis žiedais, Bet viskas dingo: viltys, troškimai, Viskas paliko rūšiais sapnais. Mes liūdimė, minėdami mylimojo Franko Alučio dvejų metų mirties sukaktį, nors ir žinome, kad mirtis - nepalaudyamas gamtos dėsnis. Lai būna Tau ramybė Sv. Kazimiero kapinėse! ŽMONA LILLIAN IR GIMINĖS

ANTANAS MATIKONIS Gyvenęs 20 E. 112th St., Chicago, Ill. Mirė 1951 metų spalio mėnesio 7 d., sulaukęs 59 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Kurklių parapijoje, Linksmavietės vienkienyje. Palaidotas Lietuvių Tautinėse Kapinėse. Paliko nuliūde: žmona Lucija (pagal tėvus Juodaitė), duklė Ursulė Buožis, žentas Walteris; svogerka Wanda Kausas, jos vyras Vaclovas; pusbrolis Jokūbas Šližys ir jo šeima Kamadoje, ir daug giminų, draugų bei pažįstamų. Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūnie Tau lengva ši žemelė. Nuliūde lieka: Žmona, Duklė, Žentas ir Giminės

Jei dar nesiregistravote Cook apskrities teisėjas T. V. Adesko primena chicagiečiams, kad paskutinė registracijos diena tiems, kurie nuo pernai metų liepos 15 dienos nėra užsiregistravę, yra spalio - 9. Neuzsiregistravusieji negalės eiti balsuoti ateinančio lapkričio 6 dieną.

Užsiregistruoti turi ir tie, kurie yra pakeitę savo adresu, persikeldami gyventi iš vienos vietos į kitą, arba pakeitę savo pavardes (ištekant) ir kt. Teisė balsuoti ir pareigą registruotis turi visi piliečiai, kurie turi 21 metus amžiaus, gyveno Illinojaus valstybėje nemažiau kaip vienus metus ir Cook apskrityje 90 dienų ir savo dabartiniame precinkte (apylinkėje) nemažiau kaip 30 dienų.

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA GĖLES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834 GĖLININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandose gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1220 LOVEKIS Telegrama | Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietėms ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Oakridge Cemetery MAUSOLEUM - CREMATORY Mr. C. F. Eckhoff, Gen. Mgr. Roosevelt Road and Oak Ridge Ave. Fl 4-3300 HILLSIDE, ILL.

Laidotuvių Direktoriai MAZEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMAS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-6891

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga AMBULANCE DIENA IR NAKT! 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 - 1742 4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAfayette 3-0440 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st Street Telef.: GRowehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero Telef.: TOwnhall 3-2108-9 Trys moderniškios koplyčios Aikštė automobiliams statyti

NARIAI Chicago, Lietuvių Laidotuvių Direktorij Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKT! * TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

